

EL PLA

Publicació del Pla de Mallorca

JUNY 2020 | Núm. 2

DOSSIER

Un tast de cultura contemporània al Pla de Mallorca

Magdalena Aguiló– El Pla de Mallorca és un conjunt de catorze municipis dels quals es sol dir que representen l'essència del món rural a Mallorca i al que sembla que sols s'hi poden coure manifestacions de cultura popular, allunyades de l'esperit de creació contemporània. Una passejada per alguns dels municipis del Pla ens demostra que el talent creatiu hi és present. Segueix a pàg. 3.

"La medicina contra el confinament ha estat la cultura"

Joan Valent, compositor i músic

Redacció El Pla.– El compositor, director d'orquestra i intèrpret algaidí, reconegut internacionalment pel seu treball creant música per a cinema, parla amb El Pla sobre la tornada a les arrels, els canvis que veu a la comarca, la importància social de la cultura i els reptes que enfronta el panorama artístic. Segueix a pàg. 7.

Les neofestes, un fenomen comarcal?

Marcel Pich.–Les neofestes són un fenomen en auge els darrers anys. (...) El nucli dur d'aquestes festes el trobam a pobles de més a l'interior (a Mallorca, la gran majoria de pobles són «a l'interior»!) i especialment als de la comarca del Pla de Mallorca. Segueix a pàg. 9.

El patrimoni cultural immaterial i la COVID-19

Andreu Ramis, Lloret de Vistalegre.– En un estat d'espera neguitosa per veure quan es reobren els vols internacionals i es pot reprendre l'activitat turística, des del Pla de Mallorca estant, aportam una reflexió sobre quin és l'impacte de la COVID-19 sobre el Patrimoni Cultural Immaterial. Segueix a pàg. 11.

ALGAIDA - ARIANY - COSTITX - LLORET DE VISTALEGRE - LLUBÍ - MARIA
DE LA SALUT - MONTUÏRI - PETRA - PORRERES - SANTA EUGÈNIA -
SANT JOAN - SENCELLES - SINEU - VILAFRANCA DE BONANY

PLA DE MALLORCAXXI

El Pla

Publicació periòdica
del Pla de Mallorca

Núm. 02- JUNY 2020

Edita:

Associació Pla de Mallorca XXI

PLA DE MALLORCA XXI

info@plademallorcaxxi.com
www.plademallorcaxxi.com

Les informacions recollides a
El Pla són generosament
facilitades pels següent
mitjans de comunicació local:

- Es Saig (Algaida)
- Titoieta Radio (Algaida)
- Fent carrerany (Maria)
- Bona Pau (Montuïri)
- Serra Mamerra (Petra)
- Llum d'oli (Porreres)
- Butlletí digital Porreres
- Mel i Sucre (Sant Joan)
- Sa Sella (Sencelles)
- Dínola (Sineu)
- Sa Plaça (Sa Pobla)

Col·laboradors a aquest
número: Magdalena
Genovart, Magdalena Aguiló,
Andreu Ramis i Marcel Pich.

Fotos: xarxes socials dels
ajuntaments, mitjans locals i
iniciatives culturals i artistes.

*El Pla és un diari informatiu
independent i plural que
defensa la llibertat d'expressió.
Les opinions expressades a les
seves pàgines no són assumides
necessàriament per la
publicació, sinó que pertanyen
als seus autors i autores, que en
són responsables.*

Editorial

Una de les característiques que defineix, per excel·lència, el Pla de Mallorca és la centralitat, el fet d'estar enmig; de rebot, sol ser també el màxim representant de la cultura popular, sovint tacada de cert "folklorisme". A més, el sector cultural no ha estat mai una de les economies predominants dels nostres municipis, tot i que això no ha estat un impediment perquè els pobles que conformam aquesta comarca, no puguem tenir el que en deim, popularment, "artistes".

Al Pla, doncs, podem presumir de tenir referents de la considerada alta cultura naturals o que resideixen als nostres pobles i que, en algun moment de la seva vida, han treballat i/o treballen per reforçar-la i per posar el Pla de Mallorca al mapa. A més a més, en els darrers anys, han començat a despertar-se sinèrgies molt interessants al voltant de la cultura més recent, contemporània, que donen sentit i completen la centralitat mateixa que ens referíem al principi.

Però quina ha de ser la resposta que s'espera o el rol que les administracions haurien d'adoptar? Amb quines problemàtiques es troba el sector cultural als nostres pobles i a la comarca? Però, el què és més important i ens serà més profitós, quines oportunitats tenim? Hem de treballar tots plegats perquè la cultura esdevingui un referent al Pla i perquè el mateix Pla esdevingui un motor i un referent en el món cultural, almenys, de Mallorca.

En el present número s'analitzen algunes d'aquestes noves indústries culturals i/o lligades a la festa i visions que cal escoltar. Ens hi posam?

Actuació a C.I.N.E. a Sineu. Foto: Estela Morón/C.I.N.E.

performance, circ i música experimental, a més d'una trobada entre professionals de la cultura. El Festival ha comptat amb la col·laboració de l'IEB a totes les edicions. El Centre de Creació, ubicat a Ca Ses Monges, acull residències d'artistes vinculats a la dansa, al teatre i a les arts visuals. Fomenta l'intercanvi entre artistes locals i internacionals, promou la investigació escènica i desenvolupa programes de laboratori, tallers, cursos monogràfics, seminaris i conferències. Compta amb el suport logístic i econòmic del Teatre Principal del Consell de Mallorca. Un exemple de connexió amb el poble de Maria va ser la producció del Teatre Principal "LAS MUCHÍSIMAS" que es va gestar a partir d'algunes dones residents del municipi i anava dedicada a les dones d'entre 61 a 75 anys. El projecte és un referent de l'activitat cultural al Pla de Mallorca: EIMA continua i esperem que segueixi per molts anys.

El poble de Sineu comptava des del temps de la II República amb una sala de cine que es construí l'any 1935 i funcionà fins a l'any 1982. Després va ser la seu d'una de les discoteques més emblemàtiques del Pla de Mallorca, la discoteca "Nyet". L'any 1993 l'espai va patir un incendi i no va ser fins a l'any 2008 que una parella de professionals del teatre i del circ, creadors de la productora teatral "Res de Res i En Blanc" el varen adquirir. El local es va aconseguir rehabilitar gràcies a l'impuls de l'associació "Alcem el CINE" i va poder ser inaugurat el 2016. Marta Barceló i Biel Jordà són els

propietaris i directors del nou espai que compta amb una gran sala de més de 10 metres d'alçada, una capacitat que li permet la creació i impuls d'espectacles de circ o d'altres de gran format.

El **C.I.N.E. (Centre d'INvestigació Escènica)** és un espai on els artistes poden desenvolupar les seves idees gràcies als recursos que disposa per empenyer projectes artístics envers la professionalització. L'espai pretén ser un pont per establir sinèrgies entre els creadors locals i forans, els agents culturals i els habitants del poble. Gràcies al suport de l'Institut Ramon Llull i l'Institut d'Estudis Balearics entre d'altres, s'han pogut crear xarxes amb altres centres de creació d'arreu del món i propiciar la sortida cap a l'exterior. El C.I.N.E. és la seu principal de **Festival de Teatre Visual de Sineu CICLOP**, coorganitzat per l'Ajuntament de Sineu i el Circ Bover. Cada d'any durant tres dies del mes de setembre, el festival acull mostres de circ, dansa, teatre sense text en una escena participativa i social. El C.I.N.E. tant per la seva estètica tan actual com per objectius i programació, es pot considerar com una de les experiències més valuoses del Pla en aquest camp de la cultura contemporània.

A Sineu hi trobam també l'**Espai Sant Marc**, un gran celler convertit en taller que s'acompanya de dues petites sales d'exposició i habitatge apte per residències artístiques. El taller compta amb un esplèndid tòrcul de gravat i un taller de serigrafia que permeten l'edició d'obra gràfica. El centre respon a la decisió i energia de l'artista Marcos Vidal que l'any 1999 va decidir obrir l'espai per

Façana de l'espai Sant Marc a Sineu. Foto: Marcos Vidal.

donar cabuda a propostes alternatives en el llenguatge artístic que aleshores tenien dificultats per mostrar-se. Des de 2016 l'objectiu se centra en programes de residències d'artistes. L'espai ha esdevingut un centre d'experimentació en el qual comissaris i artistes creen i donen a conèixer el seu treball. A més, s'han pogut establir xarxes de col·laboració entre artistes locals i d'altres d'arreu del món mitjançant la col·laboració continuada amb alguns espais internacionals. També es desenvolupen projectes i sinergies amb iniciatives com el Festival de Teatre Visual de Sineu CICLOP, el festival d'art contemporani INCART o el de video-dansa de Palma. Els espais del centre varen ser compartits temporalment amb la dissenyadora de moda Irene Peukes, creadora de la marca de calçat "Pla" en el 2016. L'espai Sant Marc funciona de manera independent amb col·laboracions institucionals esporàdiques. Durant la crisi sanitària, Marcos Vidal ha convertit el taulell en un petit espai per exposar setmanalment obra dels diferents artistes tant illencs com d'altres internacionals que s'han relacionat amb el centre.

Instal·lació/grafitti de l'artista Pato Conde a Cas Retrartista, a Montuïri. Foto: Gaizka Taro.

Cap a finals del 2018 va néixer a Montuïri un espai sorprenent –**Cas Retrartista**– impulsat pel jove fotògraf montuïrer Gaizka Taro. El local està situat als baixos d'una casa del centre del poble i acull exposicions, tallers, concerts, recitals de poesia, cicles de cinema i projecció de documentals. El projecte s'inicià com espai expositiu i estudi de fotografia analògica –d'aquí el nom de l'espai– per anar convertint-se en un centre multidisciplinari amb una excel·lent resposta de públic a més d'una ràpida difusió. Pel que fa als concerts, els músics toquen de franc a canvi de l'enregistrament per part de Taro de la sessió musical amb públic. Una acció que permet copsar l'instant viu de la música i deixar la constància d'un document visual que després es pot visionar a la web o al canal de Youtube. El projecte de Cas Retrartista és

completament independent, autosubvencionat per les petites aportacions dels usuaris amb el sistema de "taquilla inversa" aplicat a cada activitat organitzada. Cas Retrartista ens demostra que es pot pensar la cultura d'una altra manera i que a petita escala però amb qualitat, es poden nodrir les necessitats culturals d'un poble. Recentment s'ha creat l'"Associació de Fotografia Analògica de Mallorca" amb la seu a Cas Retrartista i amb la idea que l'espai sigui gestionat pels membres de l'associació.

Max i Thomas Graves a la inauguració del fotògraf algaidí Joan J. Jaume a Cas Retrartista. Foto: Emili Sánchez-Rubio.

Porreres és l'únic poble del Pla que compta amb un museu d'art contemporani –**"Museu i Fons Artístic de Porreres"**– inaugurat oficialment l'any 1986 i traslladat l'any 2002 a la seva seu actual, un antic hospital rehabilitat. La col·lecció del museu està integrada exclusivament per donacions d'artistes, galleristes i particulars. Això fa que el conjunt pugui resultar una mica irregular per estar sotmès exclusivament a la voluntat dels donants. Per altra banda, l'Ajuntament de Porreres organitza des de 2016, **TASTART "Nit de l'Art de Porreres. Art i Vi"**, un esdeveniment que cerca diferenciar-se de la resta de les nits de l'art que ja funcionen a l'illa connectant l'art contemporani amb el món que envolta al vi. A la darrera edició de 2019 hi participaren set cellers locals i un bon conjunt d'espais públics i privats disseminats per tot el poble. La mostra recollia tota classe de disciplines artístiques des d'art urbà, instal·lacions, vídeo-performance, fotografia, còmic, etc., a més d'activitats diverses lligades a les disciplines exposades. És una molt bona iniciativa que podria millorar-se amb una selecció més acurada dels artistes participants i convertir-se en un referent

d'art contemporani a nivell insular. Porreres compta també amb una programació teatral estable de qualitat durant pràcticament tot l'any a l'**Auditori** del poble, així com una bona programació de concerts durant els mesos d'estiu –especialment durant les festes de sant Roc– en el **Parc de s'Hereveta**.

Petra és un poble amb una forta tradició d'associacionisme sociocultural en defensa de la cultura popular tot i que aparentment amb poca presència de manifestacions contemporànies. No obstant això, sorprèn trobar-nos amb alguns exemples relacionats sobretot amb la música clàssica contemporània, que destaquen pel seu alt nivell de qualitat. A Petra s'hi troba una jove promesa de músic i compositor, l'organista Nadal Roig, ànima de diferents concerts de música clàssica contemporània que s'han anat celebrant a l'església de Sant Pere de Petra. Grans compositors com Stochhausen o ArvoPärt, han format part del repertori d'alguns dels concerts d'orgue contemporani organitzats per la Comissió de l'orgue dels Germans Caymari de Petra. També la mostra "**Música & Art**" va fer coincidir l'exposició "Sons Visuals" de Pere Pascual amb un concert a l'orgue de Nadal Roig. Esperam que aquests concerts a l'església de Petra tenguin continuïtat i una bona difusió perquè en poguem gaudir també la gent d'altres contrades.

Una altra iniciativa musical molt interessant de col·laboració entre pobles va ser l'encàrrec de la Banda de Música d'Algaida al compositor manacorí Xavier Gelabert en col·laboració amb Nadal Roig que donà lloc al concert "La Veu de les gàrgoles", obra que viatjà fora de Mallorca.

I si parlem de música al Pla de Mallorca, és obligat esmentar al músic i compositor algaidí Joan Valent, que després de dècades de viure al continent americà i a altres indrets, fa uns dos anys ha tornat per instal·lar-se de bell nou al seu poble d'Algaida. Des de 2011 no havia actuat a l'illa i saldà el deute amb un gran concert a l'Església de Sant Pere i Sant Pau d'Algaida, en el qual dirigí el seu grup de cambra *Ars Ensemble* interpretant composicions seves, algunes d'elles inèdites, en ocasió de les festes de Sant Honorat.

L'any 2002 es va crear a Petra la Fundació Jaume Ribot i Amengual amb la seva seu ubicada a l'espai **Ca Na Mia**, un espai nascut per promocionar la cultura en el poble de Petra. L'objectiu és l'organització d'activitats i l'edició de publicacions locals, majoritàriament lligades a la cultura popular. El col·lectiu "**PAMI!**" (**Petra Acció Musical**) format per cinc joves activistes, entre els quals hi trobam els polifacètics creadors Nina Mars i Emili Sánchez-Rubio ha organitzat enguany en aquest l'espai un interessant "Cicle d'Acústics a ca Na Mia. Hivern 2020", concerts combinats amb una exposició fotogràfica que acompanya cada cicle estacional. Tan bon punt es normalitzi la situació, tenen la intenció d'acabar el cicle amb l'actuació de Marga Rotger i "Partícula", projecte de recerca musical i poètica que es presentà el passat mes de febrer a Cas Retratista a Montuïri entre altres indrets. Iniciatives com la tasca del col·lectiu "PAMI!" són les que nodreixen el panorama cultural dels nostres pobles i mereixen aplaudiment i suport.

I fins aquí una selecció d'iniciatives que es couen al Pla de Mallorca relacionades amb la creació contemporània. Com hem pogut comprovar, l'existència d'activistes, usuaris i creadors és real i amb bona salut. Aquest escrit podria servir per encetar el relat d'altres experiències que ben segur existeixen a altres municipis del Pla. També podria servir per començar a treballar cap a l'organització d'una futura trobada cultural interdisciplinari que posàs en contacte idees, experiències i talent al Pla de Mallorca amb l'objectiu de rendibilitzar esforços personals i crear sinèrgies entre els diferents espais i experiències. ●

L'entrevista

"Mallorca es mereix una oferta cultural, musical i de cinema molt més important"

JOAN VALENT
Compositor i músic

Joan Valent va néixer a Algaida fa 56 anys. Compositor, director d'orquestra i intèrpret, gaudeix d'un important reconeixement internacional, especialment pel seu treball creant música per al cine. Ha estat nominat als premis Goya per la BSO de la pel·lícula *Las Brujas de Zugarramundii* als Globus d'Or per la música de *Birdman*. El 2011 va ser reconegut com a artista de l'any a les Illes Balears. Ha viatjat i viscut a molts llocs del món: Estats Units, Mèxic, Madrid, etc. Fa tres anys va decidir tornar al seu poble natal. Des de casa seva a fora vila, a on segueix treballant intensament. parla amb El Pla sobre com veu la vida a la comarca i els reptes que enfronta la cultura a dia d'avui.

Has estat molts anys a fora i recentment t'has instal·lat a la teva Algaida natal. Perquè aquest retorn?

Vivíem a Mèxic, d'on és la meva dona, i la situació allà era difícil. Vàrem pensar mudar-nos a Madrid, a Londres... Teníem una casa a Algaida, a on veníem a passar els estius. A mi em feia una mica de por instal·lar-nos

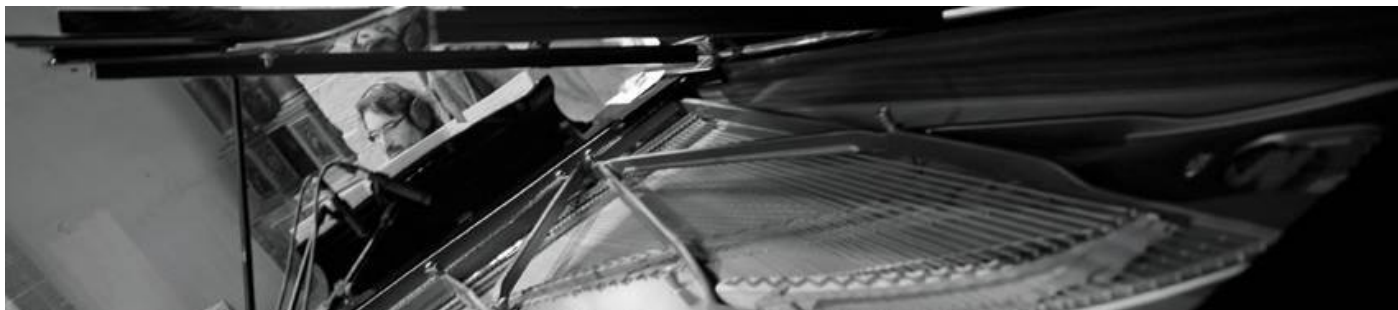
aquí, era una idea que tenia per a un futur, no ara. Finalment vàrem decidir fer base a Algaida i ara ja no em mouen ni a pedrades! Mallorca està molt ben connectada. Em manca la vida social més directa dins el món artístic i el cinema, com tenia a Los Ángeles o Londres. Però em compensa.

T'inspira el teu poble, el Pla de Mallorca?

Realment no crec molt en la inspiració, crec en la feina. De vegades he estat inspirat a un hotel a un polígon de la Xina. Ara, és cert que aquí tenc un escenari molt propici per fer feina, per investigar, per provar fins que trob el que estic cercant. Vaig construir un estudi de 50 metres quadrats, separat de la casa, i estic tot el dia tocant el piano, pensant, fent música.

Ha canviat molt el Pla que deixares amb el d'avui?

Moltíssim. Quan era petit, el Pla era profundament agrícola, no hi havia comoditats, anàvem a collir garroves en carro. Em sap greu que el món rural s'ha abandonat i això ha canviat el paisatge. M'impacta. Quan jo

estudiava a Barcelona era un espectacle arribar veient el Pla de Sant Jordi amb els molins fent feina, una bellesa! Em feia sentir que tornava a casa. Ara això ja no hi és, és una llàstima.

Com veus l'escena artística a Mallorca? I al Pla?

Molt per davall de les seves possibilitats. Crec que Mallorca es mereix i hauria de tenir una oferta cultural, musical i de cinema molt més important. La cultura de Mallorca no destaca en el nostre producte turístic. Al Pla es poden fer moltes coses. Estic preparant per d'aquí a dos anys un festival de música, a ca nostra. S'han de seguir fent esforços perquè hi hagi més festivals de teatre, de música, de qualitat, no de poble.

"La cultura de Mallorca no destaca en el nostre producte turístic."

Sembla que durant el confinament s'ha ressituat la importància de la cultura. Creus que aquesta idea de la cultura com a servei social perdurarà?

La medicina contra el confinament ha estat la cultura. Sense cultura la gent s'hauria tornat "loca". Però jo no confïi massa del fet que la gent se'n recordi, s'oblidaran ràpidament. Entitats com Pla de Mallorca XXI i la gent de la cultura haurem de fer esforços perquè es valori el nostre treball.

Què creus que necessiten els artistes per poder desenvolupar la seva tasca?

Fa falta feina, perquè puguin viure d'ella. Els artistes necessiten poder dedicar-s'hi. Amb la crisi de la Covid-19, la gent que toca a verbenes i hotels, que són músics professionals, autònoms, no tenen ni ERTE ni ERTA. Es menjaran s'estiu. Els hem d'ajudar a fer que puguin viure del seu treball, la cultura és fonamental. ●

Les neofestes, un fenomen comarcal?

Marcel Pich

Antropòleg i autor del llibre

"Les neofestes a Mallorca. Gimcanes, senyeres, déus pagans i mobylettes"

Les neofestes són un fenomen en auge els darrers anys. Parlam d'un seguit de celebracions que coincideixen en el temps i això, sumat al fet de compartir algunes característiques, fa que les haguem etiquetat d'aquesta manera. No debades, en forma i funció, són festes populars de les de tota la vida. I, com a fenomen recent, incorpora trets estètics nous que ens acosten a la idea de transgressió. El nucli dur d'aquestes festes el trobam a pobles de més a l'interior (a Mallorca, la gran majoria de pobles són «a l'interior»!) i especialment als de la comarca del Pla de Mallorca.

Una de les preguntes més recurrents i interessants és el perquè d'aquesta relació. Per no faltar a la veritat, hem de dir que hi ha experiències a localitats com Esporles, Lluçmajor o Palma i que és un fenomen que s'anirà estenent a mesura que sorgeixin grups de gent que vulguin tenir una festa allà on hi manca. No debades, la percepció que el Pla és una mena de nucli irradiador podria venir donada per una altra percepció: que és una comarca amb una identitat i una autoidentificació molt fortes.

Lluny d'intentar fer generalitzacions essencialistes que ens diuen com és la gent en funció del lloc on viu, sí que podem fer algunes pinzellades que ens ajudin a comprendre perquè les neofestes s'han fet fortes al Pla de Mallorca. En primer lloc, po-

Sa Revolta, Vilafranca. Foto: Marcel Pich.

Embala't, a Sencelles. Foto: Marcel Pich.

driem dir que per necessitat. Pobles com Sencelles, Sineu o Petra es troben, en un moment determinat, mancades d'unes festes d'estiu que responguin a les necessitats de noves generacions de joves. És possible que aquests grups vegin amb admiració celebracions tan viscudes i participades com els cossiers de Montuïri. Aquesta

festa encarna, d'alguna manera, una Mallorca original i tel·lúrica; emperò, a més, els cossiers són un esdeveniment massiu i adaptat als temps actuals.

Amb aquest exemple vull posar de manifest una connexió imponderable de la comarca del Pla amb la cultura popular, la tradició i la identitat.

Mucada, a Sineu. Foto: Marcel Pich.

Les Clovelles, a Petra. Foto: Marcel Pich.

Possiblement aquesta connexió es veu alterada per l'inici de la deslocalització econòmica dels darrers vint anys i per la globalització cultural i és aquí quan entra en joc el discurs de la tradició, que s'activa quan allò que ens recorda al passat es veu amenaçat. Això seria, idò, un altre dels motius de per què les neofestes són un fenomen arrelat al Pla.

Un tercer motiu podríem relacionar-lo amb el Pla com a entramat més o menys visible de connexions materials i culturals. El decorat, l'estètica i el passat

del Pla ajuden a conformar una imatge, tant per a l'extern com per al local. Els paisatges rurals, l'arquitectura i la disposició urbana contribueixen a generar un marc mental relacionat amb l'aïllament i l'autenticitat de la comarca i això és clau per parlar d'identitat. També, evidentment, la conformació d'un univers simbòlic ple d'intencionalitats que van des del desig d'anar a dinar a Es Cruce fins a penjar-se un bri d'alfabreguera a l'orella per Sant Bartomeu passant per les sonades festes de Quintos o la relació amb la terra i el seu

aprofitament. Manifestacions vàlides tant per als locals com per als visitants en termes d'associació amb el Pla com a realitat. I, per descomptat, el motoret de Llubí, les Clovelles de Petra, l'Embala't de Sencelles o la Mucada de Sineu com a part d'aquest entramat.

En un altre ordre de les coses, fóra interessant observar si hi ha uns codis culturals comarcals que farien que algú de Llubí pugui entendre tot el muntatge i desxifrar millor l'entramat de significants de la Mucada que no algú d'Estellencs. Si realment encara existeixen estructures sòlides que ajuden a crear escenaris particulars i de 'comprensió comarcal'. El que està clar és que la relació entre els pobles del Pla es plasma a les neofestes, ja sigui pel desplaçament dels autòctons a una i altra festa o per la imitació per referencialitat mútua.

Les neofestes són un afegit més a tot un imaginari simbòlic i material que genera identitat comarcal. Recullen alguna cosa similar a l'essència, que tot i ésser un constructe cultural que associam a la immutabilitat de qualque cosa, lloc o persona i que té a veure amb la nostàlgia d'un passat, és quelcom que forma part dels nostres discursos. A banda d'això, les neofestes al Pla demostren que aquesta és una comarca molt dinàmica, creativa i amb molt de potencial. Generen comunitat i, per què no, acaben esdevenint una marca identitària més d'aquest Pla del segle XXI. ●

El patrimoni cultural immaterial i la Covid-19

Andreu Ramis

Historiador, antropòleg i gestor cultural
Membre de Pla de Mallorca XXI

En un estat d'espera neguitosa per veure quan es reobren els vols internacionals i es pot reprendre l'activitat turística, des del Pla de Mallorca estant, aportam una reflexió sobre quin és l'impacte de la COVID-19 sobre el Patrimoni Cultural Immaterial (PCI) i apuntam com ha afectat i afectarà el nostre patrimoni més proper.

El què hem viscut del mes de març ençà és un procés del qual en som a l'inici. Un procés que, a la llarga, pot tenir uns efectes greus amb canvis i períodes crítics d'abast difícilment avaluable. Això en l'àmbit econòmic, social i, de retruc, sobre la cultura i el patrimoni en general i, òbviament, també sobre el PCI. Mai no parlam només d'efectes sobre un aspecte aïllat de la globalitat i, en el cas del PCI, encara menys, pel que suposa de connexió amb els modes de vida dels individus, els col·lectius o les comunitats que el sostenen i li han de mantenir les condicions de salvaguarda.

La COVID-19 pot ésser considerada com un accelerador de tendències com ho foren la fil·loxera de la vinya a finals del segle XIX, que canvià el paisatge agrari i la manera de viure d'un sector important de la pagesia o, més recentment, la pesta porcina africana o la Xylella fastidiosa, que liquidaren o ajudaren a liquidar el sistema agroecològic que ens caracteritzava. Ara, la COVID-19 apareix

Macià Puiggròs Noguera. Massay Fotografia.

també en un moment i unes circumstàncies de canvis globals que afecten la línia de flotació de l'entorn el qual es desenvolupen les exterioritzacions del PCI.

Al Pla perviuen encara un nombre important de manifestacions de PCI classificables a cada un dels àmbits que defineix la Llei 18/2019, de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial de les Illes Balears. Aquests béns responen a pervivències originades en entorns econòmics i socials pretèrits que han esdevingut tradició i han estat assumides com a referents cohesionadors i identitaris. En un procés de transmissió intergeneracional, s'han adaptat, han evolucionat i, consegüentment, perviuen.

Mai però, al llarg de les darreres dècades, s'havia previst una aturada com la que ha causat la COVID-19 i les seves seqüeles.

Tot centrant-nos en l'àmbit de les festes, rituals i cerimònies; les manifestacions sonores, les danses tradicionals i l'alimentació, constatarem que la pandèmia i les mesures derivades han fulminat totes les celebracions festives del calendari tant cristià com musulmà. Aquesta nova situació pertorbadora ho ha estat encara més pel fet que ha esborrat les fites que ens ajuden a sentir-nos comunitat. Durant la pandèmia hem deixat de fruit les celebracions de quaresma, la festa del pa i el peix, el diumenge del Ram, les processons de Setmana Santa, els davallaments, la diada de Pasqua, les captes de panades, els pancaritats, etc. Tampoc no s'ha celebrat el final del ramadà i no sabem si es podrà celebrar la festa de l'anyell.

També s'han suspès les fires i festes de primavera: la festa del

llibre, sant Marc, la fira de Costitx, la benedicció dels fruits, les fires de Sineu, Llorito, Senelles... Tot plegat, una ensulsiada en el calendari festiu que es nodreix de participacions actives, concentracions massives, desplaçaments i àpats col·lectius, que conformen una part significativa de les manifestacions del PCI de la comarca i de la resta de l'illa. Les derivades de la supressió d'aquestes celebracions són calculables en centenars de milers d'euros i també en l'estat anímic col·lectiu.

Una altra conseqüència de la pesta, ha estat que hem deixat de trobar-nos amb els veïns, coneguts i parents de sempre, amb els quals compartíem moments puntuals del calendari suara esmentat per –en una nova integració?– "descobrir"els veïns fins ara desconeguts (urbanites nou vinguts, immigrants, ciutadans fugitius en temps de pandèmia), amb els quals durant l'estat d'alarma hem compartit la patètica, però gratificant, aleda als balcons. I, sobretot, hem "descobert" noves formes de comunicació en línia que d'espòradiques passaran a habituals.

També hem alterat algunes pautes alimentàries i hem redescobert habilitats d'autoconsum i subsistència.

Així es desprèn dels indicadors de demanda a hipermercats, botigues i viveristes. Increment exponencial de consum de farina i llegums, extensió de microhorts d'estiu, etc. La mobilitat restringida entre municipis ha permès també recuperar pautes de consum minoritàries de nova tendència (sobirania alimentària, Kmo, petit comerç, etc.). En sentit contrari, la restricció de mobilitat ha dificultat les toses, una

activitat ramadera de pregones arrels tradicionals que, paradoxalment, requereix portadors procedents de l'Uruguai o països de l'Est d'Europa.

Hem percebut una certa alegria a la cuina i la pastisseria de les festes de Pasqua. Tothom qui ha pogut ha cuinat panades i rubiols encara que hagi estat en el microones. També s'han mantingut les caragolades per sant Marc, celebrades a l'àmbit familiar i no, de manera multitudinària, al restaurant El Cruce. La Fundació Mallorca Literària ha reconduït el projecte de cuina del Tradicionari a cuina de Confinament o l'impuls del Calendari Folkloric digital que ens aporta un cert lligam amb una manera de pautar el temps que se n'ha anat en orris. Altres han dictat conferències o promogut col·loquis a través de les xarxes. La força major ha congelat iniciatives de l'administració, com la constitució del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Immaterial de les Illes Balears o l'inventari de PCI de Mallorca, que podrien incidir sobre algun element localitzat al Pla de Mallorca.

Tanmateix, en el nostre entorn mediterrani, les manifestacions i principals concentracions de cultura expressiva se celebren durant l'estiu. Aquest serà el punt crític en què es farà més evident l'efecte de la nova normalitat. Ja hem vist anunciada la suspensió de les festes de Sant Joan de Ciutadella de Menorca. Les incògnites són grans: com seran les festes de sant Jaume a Algaida i amb quines limitacions hi ballaran els cossiers? I sant Feliu de Llubí i santa Pixedis de Petra? Com serà la revetla de sant Domingo a Llorito? Per la

Macia Puiggròs Noguera. Massay Fotografia.

Mare de Déu, hi haurà carreres en el cós de Sineu? Com ballaran els cossiers de Montuiri?

I les festes innovades del Much, s'Embalat, es Mobilette, ses Cloveies? Si se celebren, s'hauran d'adaptar a uns nous formats que no sabem si es podran tolerar: retrocés en l'ocupació dels espais públics, contenció, aforaments restringits, distanciament social, ús de mascaretes i, conseqüentment, menys disbauxa, menys desinhibició, menys espontaneïtat, menys sexe, menys...

En definitiva, sospito que, més que no amb una "nova normalitat", ens toparem de nou amb la realitat de sempre –reinterpretada, limitada i condicionada, però amb els seus (d)efectes i excessos– i pel que fa al patrimoni cultural immaterial i, si més no, a l'àmbit de la cultura expressiva, la COVID-19 haurà estat un accelerador de tendència cap a la restricció de la llibertat. ●

NOTÍCIES DEL PLA

Algaida

Incendi a un camí que fa partió amb el terme municipal de Montuïri

Es Saig, 13/06/2020. – La Policia local informa que a les 19:44 hores el Servei d'emergències ha comunicat un incendi a un camí que fa partió amb el municipi de Montuïri a l'altura de la via de servei.

Personats al lloc s'han agafat les mesures de prevenció pertinents i a l'espera dels bombers. L'incendi s'ha propagat tant ràpidament que ha arribat a l'exterior d'una casa sense haver ferits.

Ariany

Campanya per al consum local

L'Ajuntament d'Ariany ha llençat una campanya per conscienciar els veïns i veïnes de la importància de consumir productes locals, per reactivar així l'economia del municipi i donar suport als pagesos de proximitat.

Costitx

Ajuts individuals extraordinaris a empreses del municipi

L'Ajuntament de Costitx concedirà ajuts a aquelles empreses del municipi, que per la situació de crisi del Coronavirus COVID-19, i les mesures establertes amb l'Estat d'Alarma, han hagut de cessar o reduir substancialment la seva activitat.

L'ajut extraordinari que per cessament de l'activitat econòmica de les empreses amb local amb atenció al públic, del municipi de Costitx, té per objectiu el recolzament al teixit empresarial del municipi per tal de preservar així la seva activitat i els llocs de treball.

Lloret de Vistalegre

Campanya pel civisme

En una campanya a xarxes socials, el consistori envia uns missatge contundent a veïns i veïnes: “Els guants i les mascaretes, sempre a les papereres o al contenidor de la fracció resta (rebuig). Per civisme. Per evitar la propagació del coronavirus, ja que poden ser un focus de contagi.”

Maria de la Salut

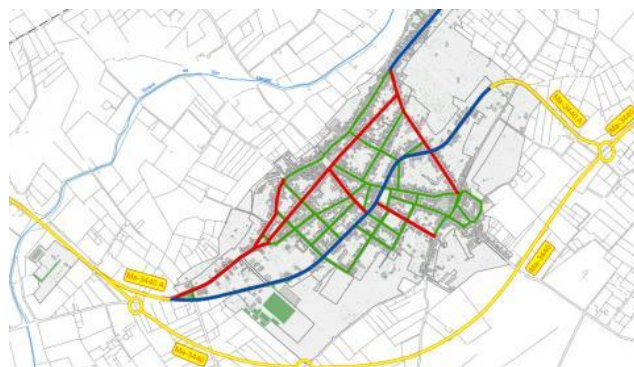
Primer municipi "orgullós"

Maria de la Salut ha estat el primer municipi de Mallorca on el seu batle ha comunicat la seva adhesió a la iniciativa de l'associació Ben Amics de nomenar municipis “orgullosos”, pel seu compromís en la defensa i el respecte als drets del col·lectiu LGBTI.

Llubí

Pla de mobilitat urbana sostenible

L'ajuntament de Llubí ha desenvolupat un pla de mobilitat urbana sostenible per tal de realitzar un anàlisi de la situació de actual i desenvolupar una diagnosi de la circulació consensuant amb tots els agents implicats les actuacions de millora que cal implementar a més de definir una sèrie de propostes d'actuació encaminades a donar solucions a les problemàtiques actuals al municipi de Llubí.

Petra

L'Orquestra Simfònica de les Illes Balears ofereix concert

El Teatre de Petra va ser l'escenari per una actuació molt especial de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears. La recaptació ha estat a benefici de Càritas Petra.

Montuïri

S'inicien els tràmits per construir el museu de Son Fornés

UH, 13/06/2020.- El nou museu de Son Fornés està a punt de ser una realitat. L'Ajuntament de Montuïri traurà en breu la licitació el projecte de reforma de les antigues cases de la possessió i està previst que les obres d'adequació de l'antic edifici comencin durant aquest any 2020.

L'alcalde de Montuïri, Joan Verger, ha explicat aquest divendres que es tracta «d'una inversió de futur que persegueix crear ocupació durant l'execució de les obres, aconseguir un turisme diferenciat i també aposta per l'educació». El projecte de reforma contempla el manteniment dels elements típics de la construcció i Verger va indicar que «és un projecte molt important que va

més enllà de Montuïri perquè aposta per un turisme sostenible i tindrà una part educativa molt important.

Porreres

Es dupliquen les sol·licituds d'ajuda

Porreres, Periòdic Local d'Informació, 2a quinzena de juny 2020.-L'ajuntament de Porreres ha reforçat els Serveis Socials per fer front a les peticions d'ajuda, ja que l'atenció a les unitats familiars s'ha duplicat a causa de la crisi sociosanitària derivada de la Covid-19 passant d'atendre 22 a 40, el que comporta un total de 156 persones. Pel que fa al repartiment d'aliments, el consistori compta amb la col·laboració de Càritas Parroquial de Porreres. Porreres no té els serveis socials mancomunats, segons ha recordat el Consistori, i la regidoria "està fent un gran esforç per donar resposta a les peti-

cions d'ajuda que estan arribant de persones afectades pels efectes de la implantació de l'estat d'alarma", ha explicat el delegat de Benestar Social, Miquel Àngel Veny.

Santa Eugènia

Es recullen prop de 700 quilos d'aliments

Ara Balears, 03/06/2020.-El Banc d'Aliments de Santa Eugènia, amb el suport de l'Ajuntament, ha finalitzat la campanya de recollida de queviures amb prop de 700 quilograms d'aliments, productes i articles de primera necessitat.

Segons ha explicat el batle, Pep Lluís Urraca, la creació del Banc d'Aliments a Santa Eugènia és una iniciativa de l'ONG Poble Solidari. Sota la seva coordinació amb els Serveis Socials, es vol donar

resposta a les conseqüències laborals, socials i econòmiques derivades de la crisi de la Covid-19.

Sant Joan

Neteja de fems i crida al civisme

L'equip de govern ha fet neteja de l'abundant fems que hi ha acumulat als voltants del poble. "Des de l'ajuntament volem fer una crida al civisme i la responsabilitat dels habitants per mantenir el nostre poble net. Aquestes actituds incíviques dificulten les tasques als operaris i regidors a més de posar en risc la seva salut. Entre tots hem de cuidar el medi ambient", ha manifestat el consistori des de les seves xarxes socials.

Sencelles

Multes per abocaments incontrolats

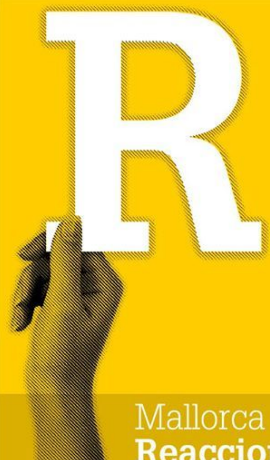
UH, 17/06/2020- Mà ferma contra els abocaments incontrolats. En només una setmana l'Ajuntament de Sencelles ha interposat 13 denúncies sancionadores a veïns de la localitat per deixar escombraries i trastos voluminosos sense control en l'àrea d'aportació de Cas Cabo. Cadascun dels infractors ha estat multat amb 1.080 euros com fixa l'ordenança municipal del 'Bon Govern'.

Vilafranca de Bonany

Suport al teixit empresarial

El Consell de Mallorca posa en marxa un pla d'atenció individualitzada per oferir informació i ajuda per la tramitació d'ajudes relacionades amb la Covid-19 per autònoms i petites empreses.

L'ajuntament de Vilafranca ha habilitat un espai perquè autònoms i agents de suport es puguin trobar amb totes les mesures higièniques i de seguretat pertinents per fer front a la crisi del Covid-19.

**Mallorca
Reacciona**

Punts d'informació i suport al teixit empresarial

- Atenció individualitzada a través d'agents de suport del Consell de Mallorca en col·laboració amb l'Ajuntament
- Informació i tràmits per accedir a les ajudes relacionades amb la COVID-19
- A partir de l'1 de juny amb cita prèvia al

610 582 939

#MallorcaReacciona

Pla de Reactivació Econòmica i Social de Mallorca

AJUNTAMENT DE VILAFRANCA DE BONANY

Consell de Mallorca

Sineu

Diversos artistes i companyies d'arts de carrer reivindiquen a Sineu el seu paper de transformació social

Díngola, 12/06/2020.- Diversos artistes i companyies de teatre de carrer han realitzat avui divendres a les 13.30 una acció col·lectiva a la plaça del Fossar de Sineu. L'acció ha acabat amb la lectura d'un manifest que reivindica el valor de les arts com a motor per a la transformació social.

L'acció, que s'emmarca dins una acció conjunta mundial, s'ha centrat a Sineu aprofitant la residència artística que el col·lectiu Güllis, coordinadors locals de la iniciativa, estan realitzant dins el C.IN.E.

Durant la presentació del manifest, els artistes han realitzat una acció col·lectiva per visibilitzar la necessària connexió entre els éssers humans, una acció que reivindica la recuperació del carrer como espai de diàleg, expressió i convivència.

El manifest reivindica el valor dels carrers com a espais de trobada, de diàleg i convivència, espais democràtics i a la vegada d'expressió de canvi, i a celebra les arts de carrer com a un aliat davant la falta d'empatia perquè faciliten la relació amb el desconegut, la llibertat d'expressió i les emocions col·lectives.

Acaba encoratjant als i a les artistes i a la ciutadania a sortir al carrer per fer art, i a les institucions culturals a ser valentes i emprendre propostes amb voluntat transformadora per al territori i la ciutadania.

L'actriu Gypsy Nel·lo ha llegit el manifest i els artistes implicats han estat Gianni Penna, Cata Lans, Leo Alburquerque, Cintia de Luis, Gypsy Nel·lo, Joan Servera, Gràcia Moragues, Pilar Gimeno, Carla Fontes, Elena Xibillé, Lluqui Portas, Joan Maria

Pascual, Alejandro Navarro, Ruth Delgado i Rosa Forteza, que han col·laborat en nom propi o també en representació de companyies, com col·lectiu Güllis, Mov-i-ments o Manipulats.

La presentació del manifest ha tengut lloc simultàniament a diverses ciutats europees, amb especial presència de ciutats catalanes i espanyoles com Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona, Mataró, Mallorca, Madrid, Còrdova, Vila-real, Burgos, Cantàbria, Granada i Lanzarote. A nivell internacional, l'acció tindrà lloc a ciutats com Lisboa, Ljubljana, Amsterdam, Cerdeña, Vilnius, Lille, Haifa i Montpel·lier entre d'altres.

Més de 700 artistes de carrer, associacions professionals, gestors culturals i festivals donen suport al manifest.

MITJANS LOCALS

Al Pla de Mallorca existeixen publicacions de caràcter local i periodicitat variable que tracten l'actualitat dels diferents municipis.

Clicant al seu logo podeu anar a les seves webs o xarxes socials.

Posa't en contacte amb nosaltres si vols afegir el teu mitjà a aquesta secció.

essaig.cat

Algaida, Pina i Randa

Algaida

Porreres

Porreres

Maria de la Salut

Sencelles

Sant Joan

Sineu

SERRA MAMERRA

Petra

Sa Pobla

Montuïri